

Visszaemlékezések

A kezdetektől...

Az Angolkisasszony rend magyarországi kilencedik háza Piliscsaba-Klotildligeten létesült 1937-ben. „Az 1937. év egyik nagy eseménye volt, hogy a magyar tartomány új házzal gyarapodott. Klotildliget a budapesti intézet filiáléja lett.” – olvasható a régi krónikában. Ez az intézmény kezdetben csak egy szerény emeletes villából állt, amely elsősorban nyaralóként szolgált a pihenni vágyó rendtagok részére. Azonban a helyi és környező települések lakóinak kívánságára és támogatásával a rend egy polgári iskola megalapítását és létrehozását határozta el. Az akkori tartományfőnöknő, Krigovszky M. Magdolna (ő volt az 1938-ban újonnan alakult önálló magyar rendtartomány első főnöknője) a háborús viszonyok ellenére döntött így, ami nagy bátorságról és előrelátásról tanúskodott.

1941 szeptemberében szentelte föl az új iskolaépületet és annak kápolnáját Schvoy Lajos székesfehérvári püspök. A tanítás így 1941-ben indult meg.

A helyi gyermekeken kívül solymári, pilisszentiváni és pilisvörösvári növendékek is jártak az iskolába, az első évben mintegy kilencvenen. Számuk évről évre gyarapodott. Az iskola tehát háborús időben indult el, nyilván nem kis nehézségek mellett. Az első évekről konkrét feljegyzés sem maradt. Azt azonban tudjuk, hogy a szülők sürgető kérésére a polgári iskola mellett általános iskolát is létesítettek a nővérek a 6–10 éves gyermekek számára.

Az 1944-45-ös tanévről a következő feljegyzés olvasható: „A tanítást szeptember 8-án kezdtük meg azzal a nyomasztó kérdőjellel lelkünkben: végére jutunk-e ennek a harci lármától zajos, szomorú iskolaévnak? A rádió mind gyakrabban bement a »Légiriadó, légiveszély« jelzését. A tanítás folytatása már-már szinte lehetetlenné vált. Mind több és több időt töltöttünk az óvóhelyen: szorongva, imádkozva, énekelve. A tanításokat áttettük délelőtről délutánra. De mintha megneszelték volna ezt ellenségeink, ezután következetesen délután egy, fél kettő felé mondta be a figyelő a légiveszélyt. Három óra felé azonban mégis összeverődtek a gyermekek, és megkezdtük a délutáni órákat. Novemberre már mindinkább veszélyessé vált a helyzet, a tanítást abbahagytuk.”

Az iskolában a magyar katonaság híradós csoportját szállásolták el, akik minden tekintetben példásan, udvariasan és szerényen viselkedtek az iskola falai között. Karácsonykor a katonák számára távoli szeretteik helyett a diákok akartak bensőséges ünnepet rendezni. Azonban a 24-én délután háromra tervezett ünnepséget nem tudták már megtartani, mivel a bekerített magyar katonák számára már csak egy útvonal maradt a menekülésre, és délben el kellett indulniuk.

Az ostrom napjai után tavasztól újra gyülekezni kezdtek a gyerekek, és megtartották a vizsgákat.

1946 szeptemberétől tovább folytatódott a tanítás, de ez az időszak sem volt veszélytelen. Kisebbségi csapatok rablási és más rossz szándékkal törtek be családi vagy közösségi házakba. A nővérekhez is több ízben megkíséreltek bejutni, egy alkalommal, amikor a bezárkózott nővérekhez nem tudtak behatolni, belöttek az ablakon. A golyó az egyik nővér feje fölött repült el. „A Gondviselés segített, s csak az ablaküveg törött szilánkokra.”

1948 szeptemberében 12 nővér alkotta a piliscsabai közösséget, de ez volt az első iskolai év, hogy a tanítást világi tanárok vették át. A nővérek csak hittant taníthattak a környező állami iskolákban. Ameddig csak lehetett, a gyermekekkel foglalkoztak, majd a plébániákra jártak segíteni, az irodákban, sekrestyékben, házimunkában tevékenykedtek.

1950 nyarán, amikor szinte az összes magyarországi szerzetesrendet szétszórták illetve illegálisba kényszerítették, a piliscsabai nővérekre is sor került június végének egyik éjjelén. Ők legalább fölkeszülhettek, és nem érte váratlanul az elhurcoltatás úgy, mint budapesti és egri rendtársaikat. Mindegyikükkel papírt akartak aláírni, hogy nem vallják magukat szerzetesnek. A próbálkozás hiábavaló volt, mindegyiküket a zirci apátságba vitték. Itt tizenkilenc női szerzetesrend tagjait gyűjtötték össze, de ilyen körülmények között is felemelő napokat élhettek meg az ide deportáltak.

Az 1944-es állapotok alapján az Angolkisasszony intézetekben tanító rendtagok száma 402, (itt Klotildligeten 14), illetve a növendékek száma 4785 (Klotildligeten 170) volt. Az adatokból látható, hogy 1950. június 18-án, amikor feloszlatták a szerzetesrendeket, az angolkisasszonyok egy országos kiterjedésű, nagyon erős, innovatív, egyre bővülő, fejlődő, egyre nagyobb hatást kifejtő szerzetesrend volt.

Több mint 40 évig a nővérek nem térhettek vissza piliscsabai rendházukba. – Bár egyikük, aki már az illegalitás idején lépett a szerzetbe, Constantin Benedikta nővér hat esztendeig tanított hittant a piliscsabai plébánián. Ő 70 évesen is tanított az újra indult intézményben. –

Az iskola 1950 és 1995 között községi (tanácsi, majd önkormányzati) fenntartás alatt állt.

A rendszerváltás változást indított meg a közoktatás-politikában, a tanügyben és az oktatási-nevelési intézményekben is. A rend iskoláinak újraindulását az 1989. augusztus 30-án kelt törvényerejű rendelet tette lehetővé, amely az összes többi szerzetesrend működését is legalizálta Magyarországon. Ezzel megnyílt annak a lehetősége, hogy az addig állami monopóliumként működő oktatásban önálló iskolaalapítási joggal részt vállaljanak az egyházak is.

Negyvenkét évnyi szünet után 1992-ben két nővér, Woszky M. Gizella és Jeszenkovics M. Terézia tért vissza a rendházba. Gizella nővér az iskolában hitoktatást is vállalat. Ezzel elkezdődött az iskola 1995-ös rendi átvételének előkészítése.

végzett. A kezdeti 240 fős diáklétszám 550-re nőtt, az épület mérete és képe jócskán megváltozott, megnégyszereződött. A tervezett összes tanterem és előadó elkészült, már csak a tornaterem hiányzott.

2004-ben újabb tagintézménnyel bővült az iskola, mivel a falu nem tudta fenntartani zeneiskoláját. Az igazgató úr – maga is zenész ember lévén – tudta, hogy a zene és a művészetek milyen nevelőerőt jelentenek, így rábeszélte a rendet, hogy vegye át ezt a feladatot.

A 2012-es év újabb változást hozott az iskola életében. Az időközben Congregatio Jesu nevűre változott Angolkisasszonyok szerzetesrendnek túl nagy feladatnak tűnt négy iskola fenntartása, szellemi, lelki, gazdasági vezetése, ezért két iskoláját átadta más fenntartónak.

Iskolánkat Spányi Antal megyéspüspök úr vezetésével a Székesfehérvári Egyházmegye vette át 2012-ben. Intézményünk ekkor Pádúai Szent Antal nevét vette fel.

Az elmúlt három év alatt sikerült beépülnünk az egyházmegye oktatási rendszerébe. Minden évben részt veszünk az egyházmegyei programokon: Veni Sancte, Szent Gellért nap, első magyar Szent Család ünnepe, Adventi udvar, egyházmegyei találkozók. Az egyházmegyei versenyeken is képviselik diákjaink iskolánkat, sőt, idén megrendeztük a *Ki tud többet a Kárpát-medencéről* vetélkedőt.

Az iskola átvételekor Püspök úr látta, hogy az iskolai testnevelés nincs megoldva, ezért támogatásával 2014 szeptemberére elkészült az új tornaterem is.

Mire ez az emlékkönyv megjelenik, befejeződik az iskola energetikai fejlesztése is. Így a teljes felújításhoz már csak a volt rendház épületének rekonstrukciója szükséges, amelyben az alapfokú művészetoktatás órái kapnak méltó helyet, valamint az új tornaterem építése

utáni tereprendezést kell elvégezni és a pályákat felújítani.

Ezzel az elmúlt húsz év alatt megkezdett munkát befejezve egy olyan iskolakomplexum jön létre, amely nemzedékek hosszú sorát tudja felnevelni.

Török Péter Pál